

C. ISTORIE

LUPTA COMUNĂ A MOLDOVEI ȘI POLONIEI ÎMPOTRIVA CAVALERILOR TEUTONI

P. P. Panaiteșcu

Este cunoscută, în linii generale, participarea Moldovei la lupta comună a popoarelor din răsăritul Europei, la începutul veacului al XV-lea, împotriva cavalerilor teutoni din Prusia. Așezați în castelele lor întărite pe pământ slav, cavalerii cruciați amenințau prin acțiunea lor de expansiune pe poloni, lituani și ruși, în independența lor de stat. O lungă luptă, care s-a terminat abia în veacul al XVI-lea, dar care oprește înaintarea cavalerilor din veacul precedent, a pus capăt acestei primejdii. Războiul de apărare a fost dus cu puteri unite sub egida Poloniei, de lituani, ruși și moldoveni.

Participarea Moldovei la lupta împotriva cavalerilor teutoni n-a fost până acum studiată în amănunte și mai ales nu s-au arătat liniile de politică generală, destul de complicate, în care s-a desfășurat această participare, alături de Polonia, la războiul din Prusia. În prezentul articol încercăm să înfățișăm o analiză a acestor împrejurări istorice de la sfârșitul veacului al XIV-lea și începutul veacului al XV-lea, în cadrul cărora s-a desfășurat prima colaborare efectivă a Moldovei cu Polonia.

Situația internațională a Poloniei și a Moldovei între veacurile al XIV-lea și al XV-lea. Relațiile dintre Moldova și Polonia la sfârșitul veacului al XIV-lea și în veacul al XV-lea au fost considerate de istorici în chip prea simplu, ca fiind condiționate numai de raportul de forțe între mica Moldovă, pe de o parte, Polonia și Ungaria ca state unitare și moderne, pe de altă parte. În realitate, pentru Moldova nu erau numai doi factori politici externi de care trebuia să ție seamă. În primul rînd, mai era și Litvania, stat feudal, vecin cu Moldova, care avea o politică proprie, adesea deosebită de a Poloniei. Moldova mai trebuia să ție seamă și de politica specială a feudalilor autonomi din Polonia și din alte părți ale complexului feudal din Polonia și Litvania. Atît Polonia cît și Moldova erau monarhii care nu ieșiseră încă din faza fărîmîțării feudale. În Moldova, sub domnia lui Alexandru cel Bun și a fiilor lui, existau mari seniori stăpîni peste numeroase sate, grupate în enclave feudale; domnul « cel Bun » (pentru feudali) domnea întemeiat numai pe « credința lor » și prin urmare acești boieri aveau un rol hotărîtor în politica țării. Polonia era legată printr-o uniune personală cu Litvania, țară de mari feudatari, cneji ruși și litvani, aproape independenți pe uriașele lor teritorii. În Polonia însăși erau